

noutăți

în cercetarea minorităților naționale din România

▪ cărți

Rachel Humphris: Romanian Roma, domestic spaces and the state [Romi din România, spații domestice și statul]. Bristol University Press, Bristol, 2019

Abstract. Concentrându-se pe modul în care statul național este reprodus în contexte domestice, cartea ia în considerare statutul juridic, dreptul de „apartenență” al persoanelor de etnie romă analizat în viața de zi cu zi. În esență, pornind de la diviziunile dintre stat și familie, țară-mamă și casă, cartea constituie o analiză a ceea ce înseamnă aceste diviziuni pentru noile reglementări legate de cetățenie. Mai multe detalii despre această carte găsiți pe site-ul editurii.

Rosa Drown: Educating Roma children. Going beyond integration [Educând copii romi. Dincolo de integrare]. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca, 2019

Abstract. Apărută la începutul anului, cartea are la bază o cercetare ce parcurge politicile incluzive în domeniul învățământului care se adresează comunităților rurale de romi din Transilvania, România. Scrisă în limba engleză, cartea este accesibilă în format electronic pe site-ul [editurii](#).

Dragoș Dragoman: Democratic Transition and Consolidation in Romania. Civic engagement and elite behavior after 1989 [Tranziția și consolidarea democratică în România. Implicare civică și comportamentul elitelor după 1989]. Peter Lang, Berlin, 2019

Abstract. Tranziția democratică este un fenomen foarte complex în România. Bazându-se inițial pe rezultatele competiției politice dintre actori-cheie, precum și pe constrângerile economice, sociale și structurale moștenite de la regimul autoritar anterior, cartea prezintă o comparație între ambele serii de factori, concentrându-se atât pe implicarea democratică a cetățenilor cât și pe comportamentul elitelor politice. Astfel, în ciuda unei puternice dependențe față de structurile autoritare anterioare și de nivelul scăzut al resurselor democratice inițiale, argumentul acestei cărți se bazează pe faptul că cetățenii au dovedit dorința remarcabilă de a sprijini democrația. Autorul arată că, prin proteste de stradă, cetățenii au pus presiune asupra elitelor populiste politice aflate la putere, pentru ca aceștia din urmă să abandoneze schimbările radicale de regim nedemocratice; astfel, prin urmare, România a reușit să-și mențină cursul european și să evite inversarea serioasă a regimului democratic. Mai multe detalii despre carte găsiți pe [site-ul](#) editurii.

Roland Benedikter–Dariusz Wojtaszyn (coord.): Football Politics in Central Europe and Eastern Europe. A Study on the Geopolitical Area’s Tribal, Imaginal, and Contextual Politics [Politica fotbalului în Europa Centrală și Europa de Est...], 2020

Abstract. Cu mult înainte de întoarcerea acum proverbialului „triburi politice” prin intermediul populismelor și neoautoritismelor societăților din întreaga lume, fotbalul din Europa Centrală și de Est a funcționat ca un vehicul subconștient al instinctelor de grup și al dispozițiilor politice care au reprezentat, au oglindit, au informat și au influențat comportamentul politic și deciziile guvernamentale începând cu perioada comunismului postbelic și până azi. Având scopul de a asigura coerența și de a reprezenta în mod simbolic interpretări specifice privind relații de putere, ideologii de sistem și evenimente istorice, fotbalul a fost întotdeauna folosit atât de guverne, cât și de oponenții acestora, inclusiv de societatea civilă disidentă. Fotbalul din Europa Centrală și de Est a fost întotdeauna capabil să atragă și să includă o mare parte din populație, determinându-l să exprime simbolic protestul împotriva guvernului sau dimpotrivă, să acorde sprijin „politicii de sus”. Prin această analiză a politicii fotbalului sunt introduse și explicate aspecte ale mecanismelor politice specifice regiunii. Mai multe detalii despre această carte găsiți pe [site-ul](#) editurii.

▪ reviste, articole

Raul Cârstocea: Between Europeanisation and Local Legacies: Holocaust Memory and Contemporary Anti-Semitism in Romania [Între europeanizare și moșteniri locale: memoria Holocaustului și antisemitismul contemporan în România]

Abstract. Publicată în revista *East European Politics and Societies: and Cultures* (vol. 20, nr. 10, 2020), acest articol abordează persistența antisemitismului din România în contextul unor dezbateri recente privind memoria Holocaustului din țară, precum și în regiunea mai largă a Europei Centrale și de Est. Autorul susține că, în ciuda îmbunătățirilor semnificative din punct de vedere legislativ, memoria Holocaustului rămâne o problemă extrem de contestată în România contemporană. Aceasta din urmă este văzută, pe de o parte, dinspre încercările de a se alătura memoriei europene a Holocaustului cât și din perspectiva moștenirilor locale care, pe de altă parte, se concentrează mai ales pe suferințele românilor sub regimul comunist, și astfel efectuează o „deznaționalizare” simbolică a minorității evreiești, a cărei suferință este astfel excizată din memoria națională. Articolul este accesibil [aici](#).

Feischmidt Margit: Memory-Politics and Neonationalism: Trianon as Mythomoteur [Politici ale memoriei și neonaționalism: Trianonul ca „mythomoteur”]. Nationalities Papers, vol. 43, 2020

Abstract. Analizând cultul legat de tratatul de la Trianon reapărut mai recent în rândul societății maghiare, articolul susține că valul actual al politicii de memorie a devenit motorul noilor forme de naționalism, acestea din urmă fiind constituite de către unii actori ai societății civile și politicieni extremiști de dreapta. Prin aplicarea conceptelor de „neonaționalism” introdus de către antropologii sociali Gingrich și Banks și „mythomoteur” al lui John Armstrong și Anthony D. Smith, autoarea subliniază rolul resurselor etno-simbolice preexistente în ceea ce privește reînvierea naționalismului. Dat fiind rolul major pe care aceștia îl joacă în construirea noilor discursuri legate de națiune, o atenție specială se acordă elitelor care ascund diferite intenții, agende și strategii pentru a controla conținutul și semnificațiile memoriei colective. Articolul este accesibil [aici](#).

Tamás Kiss–Tibor Toró: Note despre cazul Ditrău. Despre starea de spirit a comunității maghiare, relații de dominație și demnitate umană. Observatorul cultural, nr. 1008

În luna februarie 2020 a apărut o analiză detaliată a conflictului de la Ditrău prin prisma literaturii de specialitate pe tematica relațiilor interetnice. Semnat de către cercetători ai ISPMN, textul a apărut inițial în limba maghiară [aici](#). Versiunea tradusă în limba română poate fi lecturată [aici](#).

▪ filme

Film documentar

La sfârșitul lunii februarie a avut loc în cadrul selecției Forum al Festivalului de Film de la Berlin premiera eseului documentar intitulat „Leșirea trenurilor din gară”, un film compus în întregime din fotografii de arhivă și documente despre Pogromul de la Iași pe 29-30 iunie 1941. Realizat de către Radu Jude împreună cu istoricul Adrian Cioflâncă, prima parte a filmului este alcătuită din fotografii ale victimelor, însoțite pe coloana sonoră de declarații și mărturii despre soarta lor. Partea a doua, mai scurtă, reprezintă un montaj din fotografii realizate în timpul Pogromului. Filmul va fi accesibil publicului din toamna acestui an.

▪ anunțuri

CFP

Contemporary Southeastern Europe (CSE), o revistă internațională cu acces deschis, a lansat un anunț pentru articole de cercetare care explorează diferite caracteristici, atât istorice cât și actuale, centrate pe procesele de migrație în rândul societăților din sud-estul Europei. Privită ca o problemă socială critică, tematica permite varii abordări: dinspre științele politice, istorie contemporană, sociologie, antropologie, geografie umană, economie politică, studii de drept, de gen și studii culturale. Astfel, vor fi acceptate atât articole care prezintă cercetări empirice și teoretice, cât și perspective comparative față de regiunile vecine și alte regiuni ale lumii.

Manuscrisele pot fi trimise în limba engleză, în conformitate cu regulile generale pentru articolele de cercetare ale revistei și supuse unui riguros proces de revizuire. Termen-limită: vineri, 1 mai 2020. Redacția jurnalului acceptă și articole de cercetare cu privire la alte subiecte de istorie actuală și modernă legate de sud-estul Europei, precum și texte analitice (analize electorale, analize de evenimente și analize conceptuale).

Toate textele pot fi trimise prin e-mail către: Armina Galijas (Armina.Galijas(at)uni-graz.at), Hrvoje Paic (H.Paic(at)uni-graz.at) sau Branimir Staletovic Branimir.Staletovic(at)uni-graz.at

Institutul European al Romilor pentru Artă și Cultură deschide o expoziție online

Institutul European al Romilor pentru Artă și Cultură (European Roma Institute for Arts and Culture, ERIAC) deschide o nouă expoziție de grup online, intitulată „Performing the Museum” (Performând muzeul). Evenimentul va fi lansat pe eriac.org și pe rețelele social media ERIAC cu ocazia Zilei Internaționale a Romilor (8 aprilie, 2020). Expoziția prezintă lucrări ale șase artiști romi și ne-romi (Oto Hudec, Daniela Krajčová, Emília Rigová, Selma Selman, Robert Gabris și Marcela Hadová, și Marka romňakero gendalos), care cuprind o gamă largă de media: video, acte de performanță, fotografii, proiecte de artă comunitară, pictură murală și gravuri.

Program teatre

În contextul actual evenimente culturale se mută în sfera online: din ce în ce mai multe teatre și companii teatrale fac accesibile înregistrările spectacolelor proprii (din arhive sau repertorii actuale). Programul actualizat al spectacolelor de teatru (în limba română și nu numai) din România este publicat de către portalul cultural Liternet [aici](#).

Cei care sunt interesați de spectacolele trupelor de teatru sau de dans profesionist ale maghiarilor din România, site-ul revistei de teatru *Játéktér* pune la dispoziție un program săptămânal [aici](#).

▪ despre buletinul informativ Noutăți

Scopul proiectului este colectarea și difuzarea informațiilor despre lucrările științifice recent apărute în domeniul cercetării minorităților naționale din România, respectiv evenimentele de importanță majoră din această arie. Lucrările științifice și evenimentele incluse în acest buletin informativ nu constituie o listă completă. Cei interesați să coopereze la realizarea buletinului informativ sunt rugați să ne contacteze la adresa: centru.doc@ispmn.gov.ro

Abonați-vă la buletinele informative ISPMN [aici](#).